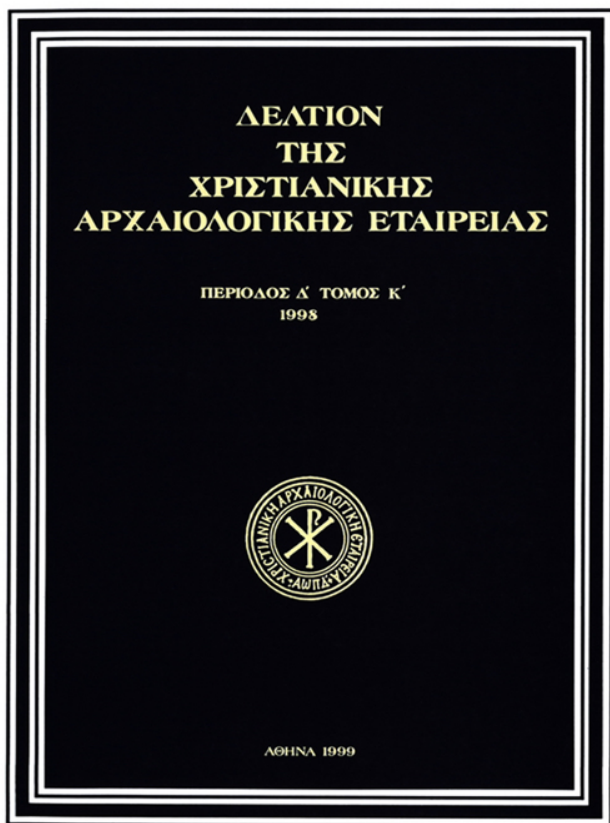


## Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

Τόμ. 20 (1999)

Δελτίον ΧΑΕ 20 (1998-1999), Περίοδος Δ'. Στη μνήμη του Δημητρίου Ι. Πάλλα (1907-1995)



### Εργογραφία του Δ. Ι. Πάλλα

(ΧΑΕ) ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

### Βιβλιογραφική αναφορά:

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (ΧΑΕ). (1999). Εργογραφία του Δ. Ι. Πάλλα. *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*, 20, 16-26. ανακτήθηκε από <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/deltion/article/view/5366>



# ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Εργογραφία του Δ. Ι. Πάλλα

---

Δελτίον ΧΑΕ 20 (1998), Περίοδος Δ'. Στη μνήμη του  
Δημητρίου Ι. Πάλλα (1907-1995)

ΑΘΗΝΑ 1999

## ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ Δ.Ι. ΠΑΛΛΑ

1930

Τεμάχια μαρμαρίνων τραπεζών μετ' αναγλύφου παρυφής, *ΑΕ* 1930, σ. 90-96 (= Δ.Ι. Πάλλας, *Συναγωγή Μελετών Βυζαντινής Αρχαιολογίας*, Α'-Β', Αθήνα 1987-1988, σ. 1-7, στο έξης: *Συναγωγή Μελετών*)\*.

1931

Έγχάρακτος εικονογραφική πλάξ του Βυζαντινού Μουσείου Αθηνών, *ΕΕΒΣ* 8 (1931), σ. 256-263 (= *Συναγωγή Μελετών*, σ. 8-15).

Μηναϊον ἐκ Καισαριανῆς, *ΗΜΕ* 1931, σ. 473-484.

1932

Η φιάλη του χριστιανικού Παρθενώνος, *ΠΧΑΕ*, περ. Γ', 1 (1932), σ. 19-31 (= *ΒΝJ* 10 (1932/34), σ. 185-197) (= *Συναγωγή Μελετών*, σ. 16-29).

1933

Κατάλογος τῶν χειρογράφων του Βυζαντινού Μουσείου Αθηνών, *ΠΧΑΕ*, περ. Γ', Β' (1933), σ. 160α-160οα' (= *ΒΝJ* 11 (1934/35), σ. 336α'-336οα'). Βλ. καί ἔτος 1955.

1934

Ὁ κύκλος τῶν περί τό Πάσχα ἑορτῶν εἰς τήν βυζαντινήν τέχνην, *Ἀνάπλασις* 47 (1934), σ. 106-110.

1941

Ἄνασκαφή ἐν Σαλαμῖνι, *ΠΑΕ* 1941, σ. 21-26.

1944

Ἐπόμνημα Δημήτρη Πάλλα, Ἐθνοσυμβούλου καί Ἐφόρου Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων, γιά τήν προστασία τῶν ἀρχαίων (Καρπενήσι, 5-6-1944), *Ἀντί* 80, 17 Σεπτ. 1977, σ. 32.

*Γ. Σωτηρίον, Χριστιανική καί Βυζαντινή Αρχαιολογία, Αθήναι 1942: Πνεῦμα* 2 (1944), τχ. 13-17, σ. 25-26.

1946

Ὁ Μεσαίωνας καί ἐμεῖς, *Ἐλεύθερα Γράμματα* 2 (1946), σ. 302.

1947

Ἡ πρῖν ἀπό τό Εἰκοσιένα ζωγραφική, *Ἐλεύθερα Γράμματα* 3 (1947), σ. 86-87.

---

\*Ἡ ἐργογραφία πού δημοσιεύεται ἐδῶ βασίζεται στήν ἐργογραφία πού συνέταξε ὁ Δημ. Δ. Τριανταφυλλόπουλος καί δημοσιεύτηκε στό: Δ.Ι. Πάλλας, *Συναγωγή Μελετών Βυζαντινής Αρχαιολογίας*, Αθήνα 1987-1988, Α', σ. \*16-\*30. Συμπληρώθηκε μέ τά νεότερα δημοσιεύματα καί μέ ὅσες ἐπιφυλλίδες καί ἄρθρα ἐπικαιρικοῦ χαρακτήρα ἐντοπίστηκαν ἔκτοτε.

1948

Σαλαμινιακά. Α'. Σαλαμίνη-Μοῦλκι. Β'. Τό παρά τό Μοῦλκι ναῦδροιον τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, *ΑΕ* 1948-1949, σ. 112-134. Γ'. Οἱ τάφοι, ὀ.π., 1950-1951, σ. 163-181. (Τό Γ'. Οἱ τάφοι, καί στό *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 30-48).

*Μ. Χατζηδάκη, Μυστραῶς, Ἀθήνα 1948: Παιδεία 2* (1948), σ. 525-527.

*Γ. Γεωργιάδη-Αρνάκη, Οἱ πρῶτοι Ὀθωμανοί, Ἀθήναι 1947: Θεολογία 19* (1941-1948), σ. 383-384.

1949

Ψηφισματική στήλη ἐκ Σαλαμῖνος, *Πολέμων 4* (1949), σ. 113-117.

*Ἰωάννου Ν. Τραυλοῦ, Ἡ παλαιοχριστιανική βασιλική τοῦ Ἀσκληπιείου Ἀθηνῶν, ΑΕ 1939-1941, 34-68: Θεολογία 20* (1949), σ. 185-188.

1950

Ἀρχαιολογικά-λειτουργικά, *ΕΕΒΣ 20* (1950), σ. 265-313. Πρβλ. καί ἔτη 1953 καί 1954 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 49-97).

Παλαιοχριστιανικά θωράκια μετά ρόμβου, *ΒΧΗ 74* (1950), σ. 233-249 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 98-114).

Ἡ Μονή τοῦ Ἁγίου Ἱεροθέου στά Μέγαρα, *Ἐκδρομικός Συνέκδημος 1* (1950), ἀριθ. 5, σ. 33-36.

Ἡ Μονή Σαγματᾶ, *Ἐκδρομικός Συνέκδημος 1* (1950), ἀριθ. 6, σ. 41-47.

Ὁ Ἅγιο-Πιάνης ὁ «Κυνηγός», *Ἐκδρομικός Συνέκδημος 2* (1950), ἀριθ. 12, σ. 154-158.

1951

Ὁ ζωγράφος Ἡσαΐας, *Ἑλληνικά 12* (1951), σ. 94-96 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 115-117).

1952

*Ἡ «Θάλασσα» τῶν ἐκκλησιῶν. Συμβολή εἰς τήν ἱστορίαν τοῦ χριστιανικοῦ βωμοῦ καί τήν μορφολογίαν τῆς λειτουργίας, Ἀθήναι 1952, σ. 1-185 (ἔκδοση Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου Ἀθηνῶν, ἀριθ. 68).*

Ἡ Καπνικαρέα, *Ἐκδρομικός Συνέκδημος 3* (1952), ἀριθ. 9-10, σ. 16-20.

1953

Ὁ ἐπισκοπικός ἔξω θρόνος καί τό ἀσπαστικόν τῶν ἐκκλησιῶν, *ΕΕΒΣ 23* (1953), σ. 577-59 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 118-133).

Ἀνασκαφή ἐν Παλαιᾷ Κορίνθῳ, *ΠΑΕ 1953*, σ. 175-183.

1954

Ἀνάγλυφος στήλη τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν, *ΑΕ 1953-54, Γ'*, σ. 267-299 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 134-166).

Αἱ παρ' Εὐσεβίῳ ἐξέδρα τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Παλαιστίνης, *Θεολογία 25* (1954), σ. 470-483 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 167-180).

Ὁ χαρακτήρ τοῦ ἀρχικοῦ μινμπάρ τοῦ τεμένους τῆς Μεδίνας, *Θεολογία 25* (1954), σ. 623-629 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 181-187).

Μελετήματα λειτουργικά-ἀρχαιολογικά. 1. Τό ὄραριον τοῦ διακόνου. 2. Τό ἐκκλησιαστικόν ἑξαπτέρυγον, *ΕΕΒΣ 24* (1954), σ. 158-193 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 188-223).

Αἱ «βαρβαρικαί» πόρπαι τῆς Κορίνθου, *Πεπραγμένα Θ' Διεθνοῦς Βυζαντινολογικοῦ Συνεδρίου (Θεσσαλονίκη 1953), Α'*, Ἀθήναι 1954, σ. 340-396. Πρβλ. καί τά ἔτη 1955 καί 1981 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 224-297).

Ἀνασκαφή εἰς τό Γλυκύ τῆς Παραμυθιάς, *ΠΑΕ 1954*, σ. 194-200.

Ἀνασκαφή ἐν Παλαιᾷ Κορίνθῳ, *ΠΑΕ 1954*, σ. 210-218.

Ch. Delvoye, *Les fouilles de la Basilique Vaticane et la pretendue découverte du tombeau de Saint-Pierre*, *Les Cahiers du Libre Exomen* 5-6 (1953), σ. 51-64: *Θεολογία* 25 (1954), σ. 162.

Μ. Χατζηδάκη, *Τοιχογραφίες στην Κρήτη*, *Κρητικά Χρονικά* 6 (1952), σ. 59-91: *Θεολογία* 25 (1954), σ. 162.

Στυλιανού Πελεκανίδου, *Καστορία. Ι. Βυζαντινά τοιχογραφία. Πίνακες*, *Θεσσαλονίκη 1953: Θεολογία* 25 (1954), σ. 326-329.

Α. Ξυγγοπούλου, *Ἡ ψηφιδωτή διακόσμηση τοῦ ναοῦ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Θεσσαλονίκης*, *Θεσ/νίκη 1953: Θεολογία* 25 (1954), σ. 329-330.

Α. Ξυγγοπούλου, *Τέσσαρες μικροί ναοί τῆς Θεσσαλονίκης ἐκ τῶν χρόνων τῶν Παλαιολόγων*, *Θεσσαλονίκη 1952: Θεολογία* 25 (1954), σ. 330-331.

E. Dyggve, *Über die freistehende Klerusbank*, *Festschrift für Rudolf Egger, Bd. I, Klagenfurt 1952: Θεολογία* 25 (1954), σ. 331-332.

P. Lemerle, *La publication des fouilles de la Basilique Vaticane et la question du tombeau de Saint-Pierre*, *Revue Historique* 1952, 205-227: *Θεολογία* 25 (1954), σ. 332-333.

Κίτσου Α. Μακρῆ, *Δύο λαϊκοί ζωγράφοι. Γιάννης Παγώνης - Θανάσης Παγώνης*, *Βόλος 1952: Θεολογία* 25 (1954), σ. 333-334.

Ἀγγελ. Χατζημιχάλη, *Τά χρυσοκλαβερικά συρματέινα-συρμακέσιμα κεντήματα*, *Mélanges Octave et Melro Merlier, tome 2, Athènes 1956, 447-449: Θεολογία* 25 (1954), σ. 334.

Α. Μαραβά-Χατζηνικολάου, *Ὁ ἅγιος Μάμας*, *Ἀθήναι 1953: Θεολογία* 25 (1954), σ. 335-336.

G.K. Spyridakis, *Saint George dans la vie populaire*, *HC 6 (1952) (ἀνάτυπο): Θεολογία* 25 (1954), σ. 336.

Σ.Ι. Δάκαρη, *Ἰωάννινα, ἡ νεώτερη Εὐροια*, *Ἡπειρωτική Ἑστία* 6 (1952) 537-554: *Θεολογία* 25 (1954), σ. 336.

Δ. Εὐαγγελίδη, *Ἡ Παναγία τῶν Χαλκῆων*, *Θεσσαλονίκη 1954: Θεολογία* 25 (1954), σ. 493-496.

Α. Ὀρλάνδου, *Ἡ ἐν Ἑλλάδι ἐκκλησιαστική ἀρχιτεκτονική ἐπὶ Τουρκοκρατίας*, *HC, Ἀναμνηστικός τόμος*, *Ἀθήναι 29.5.1953*, σσ. 205-218: *Θεολογία* 25 (1954), σ. 648.

S. Pelekanidis, *Date et interprétation de la plaque en ivoire de Trèves*, *Ann. Inst. Phil. Hist. Orient. et Slaves* 12 (1952), 361-371: *Θεολογία* 25 (1954), σ. 648-649.

## 1955

*Κατάλογος χειρογράφων τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν*, *Ἀθήναι 1955*, σ. α'-η' + 1-132 (ἐκδοση Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας) (βλ. καί ἔτος 1933).

Τά ἀρχαιολογικά τεκμήρια τῆς καθόδου τῶν βαρβάρων εἰς τὴν Ἑλλάδα, *Ἑλληνικά* 14 (1955), σ. 87-105. Πρβλ. καί ἔτη 1954 καί 1981 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 298-317).

Οἱ χριστιανικοὶ καμαρωτοὶ τάφοι. Καταγωγή καὶ λατρευτικαὶ ἰδέαι, *ΑΕ* 1937, Γ', 1955, σ. 847-865 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 318-336).

Ἀνασκαφή τῆς βασιλικῆς τῆς Σκουτέλας ἐν Κορίνθῳ, *ΠΑΕ* 1955, σ. 193-200.

Ἀνασκαφή ρωμαϊκῆς ἐπαύλεως παρὰ τὴν Κόρινθον, *ΠΑΕ* 1955, σ. 201-216.

M. Chatzidakis, *Contribution à l'étude de la peinture postbyzantine*, *HC 29 mai 1953, 193-216 (=219-244 τῆς ἑλληνικῆς ἐκδόσεως): Θεολογία* 26 (1955), σ. 483-485.

*Jahrbuch der Österreichischen Byzantinischen Gesellschaft, Bd. 2, 1952: Θεολογία* 26 (1955), σ. 648-653.

## 1956

Ὁ ὕμνος τῶν Πράξεων τοῦ Ἰωάννου κεφ. 94-97. Παρατηρήσεις στὴν πρωτοχριστιανικὴ ποίηση, *Mélanges Octave et Melro Merlier*, II, *Ἀθήνα 1956*, σ. 221-264 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 337-380).

Ἀνασκαφή βασιλικῆς ἐν Λεχαιῷ *ΠΑΕ* 1956, σ. 164-177.

Δοκιμαστικὴ ἀνασκαφή ἐν Ἀρχαίᾳ Κορίνθῳ, *ΑΕ* 1956, Χρον., σ. 13-21.

Π. Α. Μιχαηλῆ, *Ἡ νεοπλατωνική φιλοσοφία καὶ ἡ αἰσθητική τῆς βυζαντινῆς τέχνης*, *Νέα Ἑστία* 59 (1953), 1639-1647, 1791-1800: *Θεολογία* 27 (1956), σ. 339.

Μ. Chatzidakis, *Rapports entre la peinture de la Macédoine et de la Crète au XIV<sup>e</sup> siècle*, *Πεπραγμένα Ὁ Διεθνoῦς Βυζαντινολογικοῦ Συνεδρίου (Θεσσαλονίκη 1953)*, τόμ. 1 (Θεσ/νίκη 1955), 136-149: *Θεολογία* 27 (1956), σ. 505.

Ἄ. Ξυγγοπούλου, *Εἰκόνες Προφητῶν*, *ΕΕΒΣ* 23 (1953), 45-56: *Θεολογία* 27(1956), σ. 506.

Ἄ. Μαραβᾶ-Χατζηνικολάου, *Μεταλλικά μαγικά εἰκονίδια Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης*, *ΕΕΒΣ* 23 (1953), 508-516: *Θεολογία* 27 (1956), σ. 506-507.

Dj. Stričević, *L'église paléobyzantine près de Kursumljia*, *Zbornik Vizant. Inst. SAN 2 (1953)*, 179-198: *Θεολογία* 27 (1956), σ. 661-662.

D. Sergejevski, *Altchristliche Basilika in Klobak*, *Glasnik Zemaljskog Museja u Sarajevu 1954*, 189-210: *Θεολογία* 27 (1956), σ. 662.

### 1957

Πρωτοχριστιανική Κόρινθος, *Πελοποννησιακή Πρωτοχρονιά 1957*, σ. 52-62.

Ὁ ἐπίταφιος τῆς Παραμυθιάς, *ΕΕΒΣ* 27 (1957), σ. 127-150 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 381-404).

Γύρω ἀπὸ τὸ χριστιανικὸ «Θεῖο Δράμα», *Ἐπιθεώρηση Τέχνης* 6 (1957), σ. 81-90.

Ἄνασκαφή τῆς βασιλικῆς τοῦ Λεχαίου, *ΠΑΕ* 1957, σ. 95-104.

λ. Βυζαντινὴ Τέχνη, σ. 36-41· λ. Δακτύλιος, σ. 312, *Νέα Παγκόσμια Ἐγκυκλοπαιδεία* 9.

Ν. Κ. Κωνσταντοπούλου, *Ἡ ἀρχαία ἐλληνική μετρική ἐν τῇ βυζαντινῇ λειτουργικῇ ὕμνογραφίᾳ κλπ.*, ἐν *Ἀθήναις 1957*: *Θεολογία* 28 (1957), σ. 305-312.

Ν. Κ. Μουτσοπούλου, *Ἡ ἀρχιτεκτονική τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Γορτυνίας*, ἐν *Ἀθήναις 1956*: *Θεολογία* 28 (1957), σ. 478-486.

Ἄ. Ξυγγοπούλου, *Μανουήλ Πανσέληνος*, *Ἀθήναι 1956*: *Θεολογία* 28 (1957), σ. 486-487.

Μ. Χατζηδάκη, *Βυζαντινά Μνημεῖα Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας*, *Ἀθήναι 1957*: *Θεολογία* 28 (1957), σ. 486-487.

Τ. Α. Γριτσοπούλου, *Οἱ ναοὶ τῆς Δημητσάνης*, *Ἀθήναι 1954*: *Θεολογία* 28 (1957), σ. 487.

### 1958

Στέφανοι ἀνηρτημένοι ὑπεράνω τῆς ἀγίας τραπέζης, *Χαριστήριον. Τιμητικὸς τόμος Ἀμίλκα Ἀλιβιζάτου*, *Ἀθήναι 1958*, σ. 339-353 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 405-419).

Ἄνασκαφή τῆς παλαιοχριστιανικῆς βασιλικῆς τοῦ Λεχαίου, *ΠΑΕ* 1958, σ. 119-134.

Ἀπάντησις εἰς ἀντικριτικὴν. Περὶ τὸ βιβλίον τοῦ Ν. Μουτσοπούλου, *Ἡ ἀρχιτεκτονική τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν μοναστηρίων τῆς Γορτυνίας*, ἐν *Ἀθήναις 1956*, *Θεολογία* 28 (1958), σ. 151-164.

λ. Δαφνίου Μονή, *Νέα Παγκόσμια Ἐγκυκλοπαιδεία* 10, σ. 380-384.

Ἀναστασίου Κ. Ὁρλάνδου, *Ἡ ξυλόστεγος παλαιοχριστιανικὴ βασιλικὴ τῆς μεσογειακῆς λεκάνης*, τόμοι 3, *Ἀθήναι 1952-1956*: *Θεολογία* 28 (1958), σ. 335-345.

Robert L. Scranton, *Mediaeval Architecture in the Central Area in Corinth* (= *Corinth: Results of excavations conducted by the American School of Classical Studies at Athens, Vol. XVI*), *Princeton N. Jers. 1957*: *ΕΕΒΣ* 28 (1958), σ. 530-537.

Ἀρχαιολογικὲς ἀνασκαφές, *Τὸ Βῆμα*, 2 Νοεμβρίου 1958.

### 1959

Μία ἀνώνυμη ἐκκλησία τοῦ Ἀκροκορίνθου καὶ ἡ Φανερωμένη τῆς Σαλαμίνας, *Πελοποννησιακὴ Πρωτοχρονιά 1959*, σ. 39-48.

Inscriptions lyciennes trouvées à Solomos près de Corinthe, *BCH* 83 (1959), σ. 496-508. Συνεργασία μετὰ τούς Σεραφεῖμ Χαριτωνίδη καὶ Jacques Venencie.

Scoperie archeologiche in Grecia negli anni 1956-1958, *RAC* 25 (1959), σ. 187-223.

Ἀνασκαφή βασιλικῆς Λεχαίου, *ΠΑΕ* 1959, σ. 126-140.

Δοκιμαστική ἀνασκαφή ἐπαύλεως ἐν Νικοπόλει, *ΠΑΕ* 1959, σ. 98-113. Συνεργασία μέ τόν Ἄ.Κ. Ὁρλάνδο.

Ἡ σημασία τῶν μνημείων διά τήν ἱστορίαν τῆς λατρείας, *Ὁρθόδοξος Σκέψις* 2 (1959), σ. 199-202.

Ἡ Ὁρθοδοξία καί ἡ συζητούμενη ἔνωση τῶν Ἐκκλησιῶν, *Ἡ Νέα Οἰκονομία* 13 (1959), σ. 416-421 [μέ τό ψευδώνυμο Χρῆστος Δημηλάμπρος].

#### 1960

Une petite recherche dans le diaconicon de la basilique B de Philippes, *BZ* 53 (1960), σ. 328-332.

Βυζαντινόν ὑπέρθυρον τοῦ Μουσείου Κορίνθου. Ἀπλῶς αἰσώπειος μῦθος ἢ τό Συναξάριον τοῦ Τιμημένου Γαδάρου; *ΕΕΒΣ* 30 (1960), σ. 413-452 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 420-459).

λ. Κόρινθος: Μεσαιωνικοί χρόνοι. Ἱστορία-Μεσαιωνικά μνημεῖα-Ἐκκλησία, *Νέα Παγκόσμιος Ἐγκυκλοπαίδεια* 18, σ. 177-179, 183-184, 186.

Ὁδοιοπορικό τῶν Γερανείων, *Κορινθιακή Πρωτοχρονιά*, Κόρινθος 1960, σ. 43-47.

Ἀνασκαφαί ἐν Λεχαίῳ, *ΠΑΕ* 1960, σ. 144-170.

Ἀνασκαφή εἰς Φιλιατρά τῆς Τριφυλίας, *ΠΑΕ* 1960, σ. 177-194.

Μεσαιωνικά Ἀργολιδοκορινθίας: Ἀνασκαφή εἰς Ἄργος. Λύκεια Ἄργους, *ΑΔ* 16 (1960), Χρονικά, σ. 95-101.

Μεσαιωνικά Μεσσηνίας: Ἀνασκαφή παρά τά Φιλιατρά. Ἐρείπια ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου παρά τήν Χριστιάνου, *ΑΔ* 16 (1960), Χρονικά, σ. 122-125.

Παλαιόν ἀρχοντικόν εἰς Βρόστενα Αἰγιαλείας, *ΑΔ* 16 (1960), Χρονικά, σ. 145-147.

Λευκάς. Ἀναστηλωτικά ἐργασία, *ΑΔ* 16 (1960), Χρονικά, σ. 210-211.

Ἰωάννου Ν. Τραυλοῦ. Πολεοδομική ἐξέλιξις τῶν Ἀθηνῶν ἀπό τῶν προϊστορικῶν χρόνων μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ 19ου αἰῶνος, *Ἀθῆναι 1960: Θεολογία* 31 (1960), σ. 344-348.

#### 1961

Ἀνασκαφή ἐν Λεχαίῳ. Τό βαπτιστήριον τῆς παλαιοχριστιανικῆς βασιλικῆς, *ΠΑΕ* 1961, σ. 137-154.

Μεσαιωνικά Ἀργολιδοκορινθίας: Ἀνασκαφαί Λεχαιίου 1956-1961. Τό «Ἐξαμίλιον» τεῖχος ἐπί τοῦ Ἴσθμοῦ. Σικυών, *ΑΔ* 17 (1961-1962), Χρονικά, σ. 69-83.

Μεσαιωνικά Μεσσηνίας: Μεθώνη, *ΑΔ* 17 (1961-1962), Χρονικά, σ. 103-105.

Le gothique tardif dans la peinture byzantine, *XIIe Congrès International d'études byzantines (Ochride 1961)*, Résumés des Communications, Ἀχρίδα 1961, σ. 83-84.

#### 1962

λ. Αἶθριον, *ΘΗΕ* 1, 1962, σ. 1033-1035.

#### 1963

λ. Ἄμβων, *ΘΗΕ* 2, 1963, σ. 292-300.

#### 1965

*Die Passion und die Bestattung Christi in Byzanz. Der Ritus - das Bild*, *MBM* 2, Μόναχο 1965, σ. I-XXI + 1-339.

Ἐπόμνημα πρός τήν Φιλοσοφικήν Σχολήν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν περί τῶν σπουδῶν, τῆς δράσεως καί τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἔργου [...] διά τήν κενήν τακτικὴν ἔδραν τῆς Βυζαντινῆς Ἀρχαιολογίας, Ἀθῆναι 1965, σ. 1-34.

Περί τήν εἰκονογραφίαν τῶν αἰσωπέων μύθων, *ΕΕΒΣ* 34 (1965), σ. 332-335 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 460-463).



Αί αισθητικά ιδέαι τῶν Βυζαντινῶν πρὸ τῆς Ἀλώσεως (1453), *ΕΕΒΣ* 34 (1965), σ. 313-331 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 464-482).

λ. Κόρινθος: Χριστιανικά μνημεῖα, *ΘΗΕ* 7, 1965, σ. 863-867.

Ἀνασκαφικά ἔρευνα ἐν Λεχαιῶ, *ΠΑΕ* 1965, σ. 137-166.

#### 1966

Μία εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Εὐσταθίου στῆ Σαλαμίνα, *Χαριστήριον εἰς Ἀ.Κ. Ὁρλάνδον*, Γ', ἐν Ἀθήναις 1966, σ. 328-369.

λ. Chios, στ. 951-966· λ. Daphni, στ. 1120-1133· λ. Delos, στ. 1186-1190, *RbK I*, 1966.

*Χαράλ. Μπούρα, Βυζαντινά σταυροθόλια μέ νευρώσεις, Ἀθήναι 1965: BZ 59 (1966)*, σ. 149-151.

#### 1967

Ἀνασκαφή παλαιοχριστιανικοῦ κοιμητηρίου ἐν Μεθώνη, *ΠΑΕ* 1967, σ. 22-27.

λ. Βυζαντινὴ καὶ μεταβυζαντινὴ τέχνη, *Μεγάλῃ Παιδαγωγικῇ Ἐγκυκλοπαιδεῖα Α'*, 1967, σ. 641-649.

Οἱ βενετοκρατικὲς μικρογραφίες Olschki 35398 τοῦ ἔτους 1415, *Πεπραγμένα Β' Διεθνοῦς Κρητολογικοῦ Συνεδρίου (Χανιά 1966)*, Β', Ἀθήναι 1967, σ. 362-373 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 483-496).

*Ἱστορία τῆς βυζαντινῆς τέχνης*. Παραδόσεις πανεπιστημιακοῦ ἔτους 1966-1967 (πολυγραφημένο), Ἀθήναι 1967, σ. 1-124.

*Παλαιοχριστιανικὴ καὶ πρωτοβυζαντινὴ ἀρχιτεκτονικὴ*. Παραδόσεις πανεπιστημιακοῦ ἔτους 1966-1967 (πολυγραφημένο), Ἀθήναι 1967, σ. 1-47.

Ἡ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ στὴν παλαιοχριστιανικὴ τέχνη, *Ραδιοπρόγραμμα*, ἀριθ. 262, 24-30 Δεκεμβρίου 1967.

#### 1968

Ὁ Ἅγιος Ὀνούφριος Μεθώνης. Παλαιοχριστιανικὸν κοιμητήριον - Βυζαντινὸν ἀσκητήριον, *ΑΕ* 1968, σ. 119-176.

Sur la chronologie de la mosaïque représentant la Vierge entourée de Justinien et de Constantin à Ste Sophie de Constantinople, *ΑΑΑ I* (1968), σ. 90-91.

Ἔργασια συντηρήσεως τῶν τοιχογραφιῶν τῆς Ὁδηγητρίας Λευκάδος, *ΠΑΕ* 1968, σ. 15.

λ. Ψηφιδωτά, *ΘΗΕ* 12, 1968, σ. 1071-1240. Τὸ ἴδιο καὶ αὐτοτελῶς μέ προσθήκη πινάκων, Ἀθήναι 1968.

Le corps humain dans l'art byzantin, *Les origines de la médecine en Grèce*, Athènes 1968, σ. 57-61.

#### 1969

Ἔρευνα ἐν Μεθώνη, *ΠΑΕ* 1969, σ. 78-97.

Νεκρικὸν ὑπόγειον ἐν Κορίνθῳ, *ΠΑΕ* 1969, σ. 121-134.

*Marina Sacoroulo, Asinou en 1106 et sa contribution à l'iconographie, Bruxelles 1966: BZ 62 (1969)*, σ. 111-113.

*Pauline Johnstone, The byzantine tradition in Church Embroidery, London 1967: BZ 62 (1969)*, σ. 376-379.

#### 1970

Über die Datierung eines Kapitells der Basilika von Lechaion, *BZ 63 (1970)*, σ. 69-70.

Ἀνασκαφή τῆς βυζαντινῆς βασιλικῆς τοῦ Γλυκέος, *ΠΑΕ* 1970, σ. 82-89.

Ἀνασκαφικὴ ἔρευνα εἰς τὴν βασιλικὴν τοῦ Κρανεῖου ἐν Κορίνθῳ, *ΠΑΕ* 1970, σ. 98-117.

#### 1971

λ. Epirus, στ. 207-334· λ. Episkopion, στ. 335-371, *RbK II*, 1971.



Eine Differenzierung unter den himmlischen Ordnungen. Eine ikonographische Analyse, *BZ* 64 (1971), σ. 55-60.

Ἀνασκαφή τῆς βυζαντινῆς βασιλικῆς τοῦ Γλυκέος ἐν Ἡπείρῳ, *ΠΑΕ* 1971, σ. 130-145.

Ἡ Θεοτόκος ὡς Ζωοδόχος Πηγὴ. Εἰκονογραφικὴ ἀνάλυση, *ΑΔ* 26 (1971), Μελέται, σ. 201-224.

Ἡ Θεοτόκος Ρόδον τὸ Ἀμάραντον. Εἰκονογραφικὴ ἀνάλυση, καταγωγή τοῦ τύπου, *ΑΔ* 26 (1971), Μελέται, σ. 225-238.

Ἡ ζωγραφικὴ στὴν Κωνσταντινούπολη μετὰ τὴν Ἄλωση, *ΑΔ* 26 (1971), Μελέται, σ. 239-263.

*Hans Buchwald, The Church of the Archangels in Sige near Mudania. With a Contribution by Clive Foss, Wien-Köln-Graz 1969: Ἑλληνικά* 24 (1971), σ. 423-428.

#### 1972

λ. Himmelmächte, Erzengel und Engel, *RbK* III, 1972, στ. 14-119.

«Ἰουστινιάνεια» γλυπτὰ αἰσθητικῶς ἀνεπέργαστα, *Εἰς Μνήμην Παναγιώτου Α. Μιχελεῆ*, Ἀθήναι 1972, σ. 420-441 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 497-524).

Ἀνασκαφή τῆς βασιλικῆς τοῦ Κρανείου, *ΠΑΕ* 1972, σ. 205-250.

Συμπληρωματικὴ ἀνασκαφὴ εἰς τὴν βασιλικὴν τοῦ Γλυκέος, *ΠΑΕ* 1972, σ. 99-108.

*Rainer Stichel, Studien zum Verhältnis von Text und Bild spät- und nachbyzantinischer Vergänglichkeitsdarstellungen, Wien 1971: Ἑλληνικά* 25 (1972), σ. 477-480.

#### 1973

Παλαιοχριστιανικὲς ρυθμικὲς ἐπιγραφές, *RSBN* 10-11/XX-XXI (1973-1974), σ. 17-56 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 525-566).

#### 1974

Eine anikonische lineare Wanddekoration auf der Insel Ikaria. Zur Tradition der bilderlosen Überlieferung in der Kirchengestaltung, *JÖB* 23 (1974), σ. 271-314. Βλ. καὶ ἔτη 1978, 1986.

Investigations sur les monuments chrétiens de Grèce avant Constantin, *CahArch* 24 (1975), σ. 1-19.

Περὶ τῆς ζωγραφικῆς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὴν Θεσσαλονίκην μετὰ τὴν Ἄλωσιν. Μεθοδολογικά, *ΕΕΒΣ* 42 (1975), σ. 101-211.

*Chr. Walter, L'iconographie des Conciles dans la tradition byzantine, Paris 1970: BZ* 67 (1974), σ. 181-184.

*Τάσου Ἀθ. Γριτσοπούλου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία καὶ Μνημεῖα Χριστιανικά Κορινθίας, I, Ἀθήναι 1973: Ἑλληνικά* 27 (1974), σ. 413-415.

#### 1975

*Hans-Georg Severin, Zur Porträtplastik des 5. Jahrhunderts n. Chr., München 1971: Ἑλληνικά* 28 (1975), σ. 440-442.

*Marina Sacopoulo, La Théotokos à la mandorla de Lythrankomi, Paris 1975: RSNB* 12-13/XXII-XXIII (1975-1976), σ. 175-178.

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία καὶ ὁ κλάδος τῶν Ἀρχαιολόγων, *Τό Βῆμα*, 6, 8 καὶ 9 Ἀπριλίου 1975.

#### 1976

Ἡ Παναγία τῆς Σκριποῦς ὡς μετάπλαση τῆς παλαιοχριστιανικῆς ἀρχιτεκτονικῆς σέ μεσαιωνικὴ βυζαντινὴ, *ΕΕΣτΜ* 6 (1976-1977), σ. 1-70 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 567-640).

Ἀνασκαφὴ τῆς βασιλικῆς τοῦ Κρανείου ἐν Κορίνθῳ, *ΠΑΕ* 1976, σ. 163-195.

#### 1977

*Les monuments paléochrétiens de Grèce découverts de 1959 à 1973, Città del Vaticano* 1977, σ. 1-329.

Ἐπιγραφές ἀπὸ τὴν Κόρινθο, *ΑΕ* 1977, σ. 61-85. Συνεργασία μὲ τὸν Στ. Π. Ντάντη.

Τό ἔργο τῆς ἱστορίας στό πλατύ νόημά της. *Εβδομάδα Μελέτης Ἑλληνικῆς Ἱστορίας καί Πολιτισμοῦ*, Αἴγινα 1977, σ. 87-98.

Ἀνασκαφή τῆς βασιλικῆς τοῦ Κρανείου ἐν Κορίνθῳ, *ΠΑΕ* 1977, σ. 162-183.

*W. F. Volbach, Avori di scuola ravennate nel V e VI secolo, Ravenna 1977: EEBΣ* 43 (1977-1978), σ. 435-440.

«Τόν ἄρτον ἡμῶν τόν ἐπιούσιον»; Ἀπό τήν ἱστορία τῆς ἀρχέγονης χριστιανικῆς κοινωνίας, *Ἡ Αὐγή*, 2 Ὀκτωβρίου 1977.

«Λίβελλοι», δηλώσεις νομομοφροσύνης: Ἀπό τήν ἱστορία τῶν διωγμῶν τῶν πρώτων χριστιανῶν, *Ἡ Αὐγή*, 4 Δεκεμβρίου 1977.

Ἡ ἑορτή τῆς Γέννησης τοῦ Χριστοῦ: Ἱστορία καί μῦθος, *Ἡ Αὐγή*, 25 Δεκεμβρίου 1977.

#### 1978

Une note sur la décoration de la chapelle de Haghios Basileios de Sinasos, *Byzantion* 48 (1978), σ. 208-225. Βλ. καί ἔτη 1974, 1986.

λ. Ἁγία Σοφία: Τέχνη, Ἐγκυκλοπαιδεία «Υδρία» 1, 1978, σ. 330-344.

Ἀ. Κ. Ὀρλάνδου - Α. Βρανούση, *Τά χαράγματα τοῦ Παρθενῶνος*, Ἀθήναι 1973: *BZ* 71 (1978), σ. 126-127.

Ἡ ἐκκλησιαστική ὀρθοδοξία, *Ἡ Αὐγή*, 19 Μαρτίου 1978.

«Θανάτῳ θάνατον πατήσας»: Ἡ παράσταση τῆς Ἀνάστασης τοῦ Χριστοῦ, *Ἡ Αὐγή*, 30 Ἀπριλίου 1978.

«Κρειπτότερον ἰδεῖν φακίολιον Τούρκων»: Ἡ δογματική στάση ἀπέναντι στά προβλήματα, *Ἡ Αὐγή*, 5 καί 7 Νοεμβρίου 1978.

«Βοῦς καί ὄνος»: Ἀπό τήν εἰκονογραφία τῆς Γέννησης τοῦ Χριστοῦ, *Ἡ Αὐγή*, 24 Δεκεμβρίου 1978.

#### 1979

Sur le problème de l'évolution du templon en iconostase, *Actes du XV<sup>e</sup> Congrès International d'études byzantines (Athènes 1976)*, I, Ἀθήναι 1979, σ. 367-371.

Le ciborium hexagonal de Haghios Démétrios de Thessalonique. Essai d'interprétation, *Zograf* 10 (1979), σ. 58.

Corinthe et Nikopolis du Haut Moyen Age, *FelRav* 118 (1979), σ. 93-142.

Ἡ λατρεία τῶν ἁγίων λειψάνων, *Ἡ Αὐγή*, 1 καί 3 Ἰουλίου 1979.

#### 1980

L'Illyricum oriental. Aperçu historique - La problématique de son archéologie chrétienne, *Θεολογία* 51 (1980), σ. 62-76.

L'édifice culturel chrétien et la liturgie dans l'Illyricum oriental, *Δέκατο Διεθνές Συνέδριο Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογίας (Θεσσαλονίκη 1980)*, Εἰσηγήσεις, Θεσσαλονίκη 1980, σ. 497-570.

*Βιογραφικό σημείωμα καί Δημοσιεύματα* [ὑπόμνημα πρὸς τήν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν], Ἀθήναι 1980, σ. 1-24.

Τό Δέκατο Διεθνές Συνέδριο Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογίας, *Παρνασσός* 22 (1980), σ. 621-629.

Monuments et textes. Remarques sur la liturgie dans quelques basiliques paléochrétiennes de l'Illyricum oriental, *EEBΣ* 44 (1979-1980), σ. 37-116.

Ἀπό τόν ἀρχαῖο κόσμο στόν χριστιανικό: Ἱστορική συνέχεια ἢ ἱστορικό ἄλμα; *Ἡ Αὐγή*, 1 καί 3 Ἰανουαρίου 1980.

«Ἀλεξαμενός σέβεται θεόν»: Στά χρόνια τῆς ἀντίθεσης τοῦ ἀρχαίου κόσμου πρὸς τόν Χριστιανισμό, *Ἡ Αὐγή*, 25 καί 28 Δεκεμβρίου 1980.

1981

Ἡ ἔκκλησία τοῦ Ἁγίου Ἡρωδίου στήν Ὑπάτι, «*Ἀντίφωνον Πνευματικόν*» εἰς τόν καθηγητήν Γεράσιμον Κονιδάρον, Ἀθήναι 1981, σ. 1-30 (= *Συναγωγὴ Μελετῶν*, σ. 641-666).

Données nouvelles sur quelques boucles et fibules considérées comme Avares et Slaves et sur Corinthe entre le VI<sup>e</sup> et IX<sup>e</sup> siècle, *Byzantinobulgarica* 7 (1981), σ. 295-318. Βλ. καί ἔτη 1954, 1955.

Ὅψεις τῆς βυζαντινῆς Ἀρχαιολογίας στό χῶρο τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος. *Συνάντηση Προσοῦ*, Περιλήψεις ἀνακοινώσεων, Πρυσός 1981, σ. 57.

Uwe Max Ruth, *Die Farbgebung in der byzantinischen Wandmalerei der spätpaläologischen Epoche (1341-1453)*, Bonn 1977: *BZ* 74 (1981), σ. 100-103.

Φιλανθρωπία - ἀνθρωπισμός - ἀνθρωπιά: Παραλλαγές σέ συνώνυμα, *Ἡ Ἀύγή*, 26, 29, 30 Ἀπριλίου καί 3 Μαΐου 1981.

1982

Les «Ekphrasis» de Marc et de Jean Eugenikos: le dualisme culturel vers la fin de Byzance, μέρος I: *Rayonnement grec. Hommages à Charles Delvoye*, Bruxelles 1982, σ. 505-511· μέρος II: *Byzantion* 52 (1982), σ. 357-384.

Εὔροια - Γλυκῆ. Τοπογραφικά-ἀγιολογικά-ἱστορικά. *Τμητικός τόμος εἰς μνήμην Γεωργίου Θ. Ζώρα, Παρνασσός* 25 (1983), σ. 547-566.

λ. Acaia, στ. 24-27· λ. Atene, στ. 436-438· λ. Corinto, στ. 781-784· λ. Epiro, στ. 1178-1182, *DPAC* I, Roma 1983.

Gaetano Passarelli, *Macario Crisocefalo (1300-1382). L'omelia sulla festa dell'Orthodossia et la basilica di S. Giovanni di Filadelfia*, Roma 1980: *Θεολογία* 53 (1982), σ. 309-311.

Ἡ διάπλαση τῆς ἰδεολογίας τοῦ ἀλβανικοῦ λαοῦ καί τῆς ἐθνικῆς του ταυτότητας, *Ἡ Ἀύγή*, 6 καί 10 Ἰανουαρίου 1982.

Ἡ Ἀρχαιολογική Ὑπηρεσία: Γιά μιάν ἀρχαιολογική ἀποκέντρωση, *Ἡ Ἀύγή*, 14 καί 16 Φεβρουαρίου 1982.

Ἡ ἀρχαιολογική ἀποκέντρωση, *Ἡ Ἀύγή*, 16 Μαρτίου 1982.

1983

Helga Kaiser-Minn, *Die Erschaffung des Menschen auf den spätantiken Monumenten des 4. und 5. Jahrhunderts*, Münster-Anschendorf 1981: *BZ* 76 (1983), σ. 75-76.

H. Belting, *Das Bild und sein Publikum im Mittelalter. Form und Funktion früher Bildtafeln der Passion*, Berlin 1981: *BZ* 76 (1983), σ. 378-381.

Εἰκόνες ζωγραφισμένες ἀπό τόν Εὐαγγελιστή Λουκά: Ἡ εἰκόνα στήν ὀρθόδοξη λατρεία, *Ἡ Ἀύγή*, 15, 17 καί 18 Ἀυγούστου 1983.

1984

L'édifice culturel chrétien et la liturgie dans l'Illyricum Oriental, *Actes du Xe Congrès International d'archéologie chrétienne (Thessalonique 1980)*, 1, Città del Vaticano-Thessalonique 1984, σ. 85-160.

Μαρία ἱερ. Ι. Πάλλα, Λαογραφικά σημεῖωματα γιά τήν ἐνδυμασία καί τόν γάμο στή Σαλαμίνα Ἀττικῆς. Περισυλλογή καί παρουσίαση Δ.Ι. Πάλλα, *Λαογραφία* 33 (1982-1984), σ. 381-389.

Karin M. Skawran, *The Development of Middle Byzantine Fresco Painting in Greece*, Pretoria 1982: *BZ* 77 (1984), σ. 71-73.

K. Weitzmann, G. Alibegashvili, A. Volskaja, G. Babić, M. Chatzidakis, M. Alpatov, T. Voinescu, W. Nyssen, *Die Ikonen*, Freiburg-Basel-Wien 1982: *BZ* 77 (1984), σ. 74-77.

Ἡ ἑκατονταετηρίδα τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, *Ἡ Ἀύγή*, 10 καί 11 Ὀκτωβρίου 1984.

1985

Zur Topographie und Chronologie von Hosios Lukas: Eine kritische Übersicht, *BZ* 78 (1985), σ. 94-107.

Stiftung F.V.S. zu Hamburg, Verleihung der Gottfried-von-Herder-Preise 1985 (Wien 1985): Dankrede namens der Preisträger, σ. 44-47.

*Th. Chatzidakis-Bacharas, Les peintures murales de Hosios Lucas. Les chapelles occidentales, Athènes 1982: BZ* 78 (1985), σ. 134-136.

1986

Ἡ παλαιοχριστιανική νοτιοανατολική Ἀττική. Β' Ἐπιστημονική Συνάντηση ΝΑ. Ἀττικῆς (Καλύβια Ἀττικῆς 1985), *Πρακτικά* (Ἀφιέρωμα στή μνήμη τοῦ ἀρχαιολόγου Δημήτρη Λαζαρίδη), Καλύβια 1986, σ. 43-80.

L'ordonnance originale des objets cultuels du monastère de Haghios Neophytos, *Πρακτικά Β' Διεθνoῦς Κυπριολογικοῦ Συνεδρίου (Λευκωσία 1982)*, Β', Λευκωσία 1986, σ. 529-537.

λ. Macedonia, *DPAC* II, Roma 1986, σ. 2056-2061.

Les décorations aniconiques dans les îles de l'Archipel, *Studien zur spätantiken und byzantinischen Kunst, F.W. Deichmann gewidmet*, II, Mainz 1986, σ. 171-179. Βλ. καί ἔτη 1974, 1978.

1987

Εὐρώπη καί Βυζάντιο. Βυζάντιο καί Εὐρώπη, *Α' Διεθνῆς Βυζαντινολογική Συνάντηση (Δελφοί 1985)*, Ἀθήνα 1987, σ. 9-61 (= *Συναγωγή Μελετῶν*, σ. 667-719).

Οἱ χαρακτηριστές καί ἡ ἀκτινοβολία τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῆς Νικόπολεως. *Νικόπολις Α', Πρακτικά τοῦ Πρώτου Διεθνoῦς Συμποσίου γιά τή Νικόπολη (Νικόπολη-Πρέβεζα 1984)*, Πρέβεζα 1987, σ. 225-239.

Ἐναρκτήρια καί καταληκτήρια ὁμιλία, *ICOM. Πρακτικά Α' Διεθνoῦς Συνάντησης Μουσειολογίας (Ἀθήνα 1984)*, Ἀθήνα 1987, σ. 17-21 καί 265-269.

*Ντ. Μουρίκη, Τά ψηφιδωτά τῆς Νέας Μονῆς τῆς Χίου, τόμοι 2, Ἀθήνα 1985: Χιακά Χρονικά 18 (1987)*, σ. 75-81.

*G. Descoedres, Die Pastophorien im syrobyzantinischen Osten. Eine Untersuchung zu architektur- und liturgiegeschichtlichen Problemen. [Schriften zur Geistesgeschichte des Östlichen Europa, 16], Wiesbaden 1983: BZ* 80 (1987), σ. 390-396.

Ἀπλοϊκότητες καί ταρτουφισμοί, *Ἡ Ἀύγή*, 8 Νοεμβρίου 1987.

1988

*Συναγωγή Μελετῶν Βυζαντινῆς Ἀρχαιολογίας. Τέχνη - Λατρεία - Κοινωνία*, τόμοι Α-Β, Ἀθήνα 1987-1988, σ. \*1-\*30 + 1-764 [Φωτομηχανική ἀναπαραγωγή μελετῶν μέ ἐργογραφία, ἔκδοση τοῦ Συλλόγου Ἑλλήνων Ἀρχαιολόγων γιά τά 80 χρόνια τοῦ συγγραφέα].

Βροκή <\*Βοϊκή. Σαλαμίνοσ τοπωνυμιακά - τοπογραφικά - ἱστορικά, *Ἀθηνᾶ* 80 (1988), σ. 99-13.

Die Baptisterien und das Kirchengebäude im altchristlichen Griechenland, *Festschrift für Klaus Wessel zum 70. Geburtstag in memoriam*, Μόναχο 1988, σ. 215-230.

1989

Le baptistère dans l'Illyricum oriental, *Actes du XIe Congrès International d'archéologie chrétienne (Lyon, Vienne, Grenoble, Genève et Aoste, 21-28 septembre 1986)*, Ρώμη 1989 [περιληπτική μορφή τοῦ προηγούμενου, βλ. ἔτος 1988].

Ἡ Ἀθήνα στά χρόνια τῆς μετάβασης ἀπό τήν ἀρχαία λατρεία στή χριστιανική. Τά ἀρχαιολογικά δεδομένα, *ΕΕΘΣΠΑ ΚΗ'* (1989), σ. 7-86.

Τό τετράκογχο τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Ἀδριανοῦ, *ΕΕΒΣ ΜΖ'* (1987), σ. 419-422.

R. Cormack, *Writing in Gold: Byzantine Society and its Icons*, London 1985: BZ 82 (1989), σ. 309-315.

«Δεῦτε ἰδέτε τόν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος», *Ἡ Αὐγή*, 22 Ἀπριλίου 1989.

Ἡ σοσιαλιστική Βουλγαρία: Ἕνας λαός φτιάχνει τόν μῦθο του, *Ἡ Αὐγή*, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24 καί 25 Αὐγούστου 1989.

Ἀποκριά - Καρναβάλι - Ὁρχήσεις, *Ἡ Αὐγή*, 5 Μαρτίου 1989.

Ἐκκλησία καί Ἀρχαιολογική Ὑπηρεσία, *Ἀντί* 411, 28 Ἰουλίου 1989.

1990

λ. Korinth, *RbK* IV, 1990, στ. 746-811.

Νικόλαος Παπατζής, *Ἡ θρησκεία στήν ἀρχαία Ἑλλάδα: Μέ τή χθόνια ἰδιομορφία της ἔκανε τήν ἐμφάνιση στόν 19ο αἰώνα π.Χ. καί ἔζησε πάνω ἀπό δύο χιλιετίες*, Ἀθήνα 1987: *Λαογραφία* 35 (1987-89), σ. 377-382.

Janko Radovanović, *Ikonografska istrazivanja srpskog slikarstva XIII i XIV veka* (ἔκδ. τῆς Σερβικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν καί τῶν Καλῶν Τεχνῶν, *Μονογραφίες ἀριθ. 32*), Βελιγράδι 1988: *Λαογραφία* 35 (1987-89), σ. 382-385.

Elizabeth Revel-Neher, *L'arche d'Alliance dans l'art juif et chrétien de seconde au dixième siècles. Le signe de la rencontre* (*Association des Amis des Etudes Archéologiques Byzantino-Slaves et du Christianisme Oriental*), Παρίσι 1984: *ΕΕΒΣ* 47 (1987), Ἀθήνα 1990, σ. 471-474.

1991

Ὁ Χριστός ὡς ἡ Θεία Σοφία. Ἡ εἰκονογραφική περιπέτεια μιᾶς θεολογικῆς ἔννοιας, *ΔΧΑΕ* ΙΕ' (1991), σ. 119-144.

Ἐρευνες στή Σαλαμίνα, *ΠΑΕ* 1987, σ. 15-43.

1992

Τό τρίκογχον ναῦδριον τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου εἰς τήν Σαλαμίνα, *ΕΕΒΣ* ΜΗ' (1990-91), σ. 13-25.

1994

Ἀρχαιολογικές ἐπισημάνσεις στή Σαλαμίνα, *ΑΔ* 42 (1987), *Μελέτες*, σ. 169-227 [Περίληψη ἀνακοινώθηκε στό Β' Συμπόσιο Ἱστορίας-Λαογραφίας Ἀττικῆς καί δημοσιεύτηκε στό Πρακτικά του: Προϊστορικά λείψανα στή Σαλαμίνα καί Ἡ Σαλαμίνα στά χρόνια τῆς μετάβασης ἀπό τήν ἀρχαιότητα στό μεσαίωνα, *Β' Συμπόσιον Ἱστορίας - Λαογραφίας Ἀττικῆς. Πρακτικά*. Ἀσπρόπυργος 1992, σ. 603-613].

1996

*Σαλαμινιακά Ἐγγράφα*. Ἐκδοτική φροντίδα Ὁ. Γκράτζιου καί Χ. Λούκου. Παράρτημα τοῦ *Περιοδικοῦ Μνήμων* 11 (1996), σ. 1-87.

Ὑπό ἔκδοσιν ἀπό τά κατάλοιπα

*Ἀποφόρητα* [Συλλογή ἐπιφυλλίδων καί ἄρθρων στόν τύπο]. Ἐκδόσεις Ποταμός.